

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . 1 „ 25 „
Külsőknek, körjegyzőknek és néptantóknak:
Egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Valentin K. fia, Weidinger N., Réz bánya J., Böhm Manó, Engel Lajos kereskedésében és a földhántyózási irodában,

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatal (Ó-Posta-utca) Lye.-nyomda, hol mindenkor a legjutányosabb árak szabhatnak. Minden beiktatott hirdetés után 30 kr. helyégedij fizetendő.
Nyit-terben egy sor 10 kr.

Kéziratok

a szerkesztőségbe, (Ó-posta-utca Lye.-nyomda) küldendők.

Megjelenik minden szombaton. Szerda délutáni kiadás.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ó-Posta-utca Lyeumi nyomda.

Kézirat nem adatnak vissza.

Intő jelek.

V.

A karácsonyi bölcseknél.

Karácsony! . . . A legkedvesebb ünnep! . . . A családtagok együtt. Kint a természetben pusztulás, heivadás, halál, . . . a családban élet, öröm, eleven-ség . . . Még a kis gyermek arcán is boldogság sugárik, mert a Jézuska neki is hoz valamit.

Az a bölcse, melyet századokkal előbb megjósolt Esaiás, mely felett az ősz Simeon reszkető szavakkal mondá: most már bocsásd el, Uram, szolgádat békességgel, mert látták szemei az idvesítőt — mindenkinek ad valamely intést, figyelemzést — csak ne zárja el szívét azok előtt.

Két csapat útas találkozik a bethlehem jászol mellett. Az egyik csapatot gazdagok és bölcsek képezik. Világ gazdagjai, bölcsei: értitek-e, hogy az Isten mit akart ezzel értetekre adni? . . . Azt, hogy a tudomány csak akkor válhat az emberiség javára, ha az a vallással ölelkezve Isten nevében munkálkodik; s hogy Ő előtte minden földi hatalomnak meg kell hajolni. Nézzétek csak azt a megható látványt: királyok és császárok rakják le a koronáikat a bölcse előtt e szavakkal: Jézus nevére minden térd meghajoljon.

A másik csapat: egyszerű, tanulatlan, szegény zsidó pásztorok; de a kiket az Úr szeretettel fogad, annak jeleül, hogy az idvesség útja senki előtt nincs elzárva; hogy alázatos szívvel

ép oly kedves vendégei a bölcseknél, mint a gazdagok aranya, ezüstje és tömjéne.

Szegények, szomorkodók, elhagyottak, megfáradt és megterhelt lelkek: mily édesen beszél néktek az a bölcse, melynek nincs helye emberi hajlékban, mely oly szánandóan el van hagyva . . . de felette az isten kegyelme virraszt!

Ne csüggedjétek! Bizatok! . . .

Atyák, anyák: néktek is beszél a bölcse. Midőn el-emerengtek gyermekeitek jövője felett, midőn aggódva, töprengve sóhajtoztok fel: mi lesz belőletek, kedves gyermekeim?! s a csüggedés, kétségbeesés kezdő ostromolni szíveiteket, ah! gondoljatok ekkor a karácsonyi bölcseben szendergő kisdre, ki abban az oly szegény, elhagyott jászolban pihog; de a ki az isteni kegyelem által oly nagygyá lesz, a mit József és Mária még csak reményleni sem mertek. Ne aggódjatok ti sem, az az isteni jószág, mely a tél után felruhazza a mezők lilomát s a télben táplálja a levegő madarait, nem felejtkezik el a ti kicsinyeitekről sem. Csakhogyt ti is isteni félelemben neveljétek őket. Itt minden céleért van teremve; a porszemtől a legmagasabb hegységig, a fűszáltól kezdve a Libánon cédrusáig . . . Itt mindennek van valami rendeltetése . . . A tiétek a legszebb és legszentebb: úgy nevelni gyermekeiteket, hogy egykor nyugodt szívvel állhatatok meg velők isten előtt ezt mondván: imhol vannak, Uram! kiket nekem adtál, egy is azok közül el nem veszett.

De ez az ünnep ama bölcseire is emlékeztet bennünket, melyben egykor mi szenderegünk; arra a jó anyára és atyára, kik őrt állottak felettünk, kik minden hibáink, botlásaink és elesésünk mellett is szerettek minket és szép reményeket csatoltak hozzánk. Miként valóstítottuk meg a szülői reményeket? . . . és azokat is, melyeket később a társadalom vetett belénk? . . . Miként használtuk a lefolyt évtizedeket? Miként feleltünk meg rendeltetésünknek? Miként töltöttük be azt a helyet, a melybe állítottunk? . . . Ah! vajon nem lesznek-e sokan, kik így sóhájtanak fel: Csak még egyszer úrra kezelhetném az életet, be másként folytattám!

Ez a meddő feljajulás nem elég, nem is ér semmit; hanem igenis: szedje össze kiki a maradék darabokat az időből, a szívből, az eszből, az erőből, az akaratból s a mit még lehet, igyekezzék helyrehozni.

Jöjjetek hát Jézus bölcsejéhez, gazdagok, szegények, bölcsek és tudatlanok, erősek és gyöngék, örvendezők és megterhelt lelkek, mind . . . mind . . . kikért ő született és megholt . . . s adjatok neki tisztességet.

És miben álljon ez? Talán csak abban, hogy felvegyétek az ünnepi ruhákat s az ünnep első napján néhány pillanatnyi hivatalos látogatást tegyetek a templomban a szív minden ösztönzése nélkül s a mint az ünnep elmulik, s a hétköznapiak eljönnek, feledve a karácsony, a bölcse, a Jézus, a vallás; az ünneplő ruhával levetitek az ünneplő

A „PÉCS” TÁRCAJA.

Kinizsi.*)

A „PÉCS” eredeti tárcája.

IV. Ének.

1.

Keleti, nyugoti peremén az égnék
Lángra sokszor gyúlt a hajnali szövétnék;
Égi utját a nap sokszor hagyta hátra,
Hogy szegény Kinizsi Jolánkát megláta.
Még fogott a hold is már egyszer azóta,
Fénylő belét az éj sötétre kiróta:
A nyár tüze, lángja van csöngően félben,
Fényes ökr-nyálak úszkálnak a légben.

2.

Minden a világon alakját cseréli,
Csak az ő szerelme maradt meg a régi
Követhezt éj nappalt, ősz válthat fel nyarat,
De az ő szerelme mindig csak egy marad.
Olyan egy virág az, melyet ha az idő
Lenyessett már egyszer, még bujában kinő
És hajt és virágozik zivatarba, vészbe —
A mi szívbe van: sziklába van vészbe.

*) Mutatvány Balog István. Újabb költemények című kötetéből, mely a mai nap hagyta el a lyeumi nyomdat. Ára 1 frt 50 kr. díszkötésben 2.50. Megrendelhető a szerkesztői és lapunk szerkesztőségében.

3.

Szerelmem, szerelmem, világ fénye, napja!
Hogy' megdadt tőled a szív kis patakja;
Hogy' lesz egy viharos tengerre a kebel,
Ha láthatlan ajkaid szellője rá lehel.
Küldötte vagy-e te a csillagok égnék?
Vagy játéka csupán agyra szökő vérnék?
Nem, nem lehetsz muló, földszállító árnyék,
Isten vagy magad is, isteni ajándék.

4.

Isten vagy magad is, mert a gyönyör-érzet
Nem lehet agyréme a lüktető vérnék;
Isten vagy magad is, mert seb hogy úgy fájna,
Nem sajoj a földön, csak ha kezud vágja.
Kinizsi is érzi, hogy magad vagy Isten,
Kinél gyönyör nagyobb e világon ninesen,
Kinizsi is érzi, ha kezud subintz,
Nem fogható ahhoz egész világ kinja.

5.

Mióta elvonult Magyar Balázs népe,
Sorvasztó báuat szállt Kinizsi szívébe,
Arcáról eltűnt a piros pozsgás ópség
S árnyék lett az egykor dudázó egészég.
Sem étel, sem ital nem izlik most neki,
Máskor fűgde dögült innal ámmal végzi;
Nappal álmodozik, mintha alva járna,
Éjjel álom nem jön szeme pillájára.

6.

Egy merő sóhajtás lett az egész férfi;
Oda lett Kinizsi, a vidor, a régi.
Búsán tesz-vesz holmit, szót sem szól napokig;
S mosolyra ajka nem is fodorodik.
Most is künn egy köre ült le nagy sóhajtva,
Térdére a kezét, erre fejtét hajtva;
S nézett, nézett merőn nyugoti irányba —
Haj! arra szállott le az ő napvilága!

7.

Jó atyjának, fia hogy észre ne vegye,
Rajta pihent titkon fájo tekintete;
Fejét egyszer kétszer aggdóva csóvalta:
Vérét így egyszerre vajon mi lálta?
Kérdezi nem merte, firtatni a búnak
Okát-fokát: mindig fája a szomorúnak.
Köhintett hát egyet, ha magához térne,
De az ő Pallija nem is vette észre.

8.

Eközben a háznak őriző kuvasza,
Erösen rátámadt egy poros utasra.
Kopott volt az utas, mentéje, zsinórja,
A hány annyiféle sóhajtott le róla.
Sujtással pedig az szépen ki volt hányva,
De a cérna enged, vigye el a kánya
S látszott hol a zsinor lefityegett épen,
Hogy égszínű kék volt valaha nagy régen.

leket s a szív oly köznapivá leszen, mint az előtt!

Oh, ne így! Hanem fogadjuk szívünkbe a Megváltó szellemét, a hitet, reményt, szeretetet; minden szavunkban és tettünkben láttassék meg, hogy annak nyomdokain járunk, a kitől megtanultunk tűrni, szenvedni, megalázkodni; nem felejtve el, hogy itt e földi életben mindenkinek meg van a maga küzdelem-terjes Gecesemánája, a maga keresztje, melyet csak az hordozhat békétfirással, a ki a bölcsőt buzgó szívvel szokta meglátogatni a karácsonyban.

Hetsely Victor.

Egy kis reflexio.

Az utóbbi időben több helyről panasz emeltett a pénzügyőrség ellen; e napokban pedig egy somogyeyi lapban *) „financ hystória” cím alatt a guny köntösbe burkolt új hír közöltetett, mely egyrészt a pénzügyőrséget gyűlöletessé teszi, másrészt pedig az állampolgárok mivelletlen osztályát félrevezetni célozza.

Sajátságos jelenségnek tartjuk, hogy alkotmányunk visszaállítása második évtizedében egyes helyeken (honnét valószínűleg ezen cikk is keletkezett) a pénzügyőrséget az adózó publikum alább ellenségkép állítják, mely őt megrovóítani és vagyonában megkárosítani vágyik, sőt nem átalja őket utonállóknak is nevezni, és csak azt csodáljuk, hogy az illető író bevében Shakespeare Flink-jével nem kiált fel: „... das sind die Schurken, vor denen alle Reisende sich fürchten.

Nagyon elvetette az illető újság a sulykot, hol tőkre akarva lenni bizonyára ama körnek, hű még mindig a „nem adóznak” járja és a régi kiváltságos helyzet visszaállításáról álmodoznak, midőn a nemes emberen minden szabad volt s a pénzügyőrt még hírből se ismerté; pedig: tempora mutantur; hála az égnek, a 48-as törvények megszűntek minden kiváltságos helyzetet s bármennyire is nehezen essék, a pénzügyőrséget el kell ismerni oly tényezőnek, mely nemcsak az államkincstár törvényes jövedelem-ágazatainak, hanem ördül szolgálat a nagy közönségnek is kötelessége teljesítésére, mert a csempészkedést megakadályozva, az állampolgárok terhei arányos megoszlását elősegíti.

Nam tagadható, hogy az államhatalom és az állampolgárok érdeke között a pénzügyi igazgatást illető diametralis ellentét, antagonismus létezik, mely az emberi természetben találja magyarázatát s főképen abban rejlik, hogy míg az állam különféle jövedeleiből saját céljaira a legnagyobb jövedelem után törekszik: addig az adó-

A „Kaposvár” volt ez, melyből a hirt kis módosítással mi is átvettük.

zők egy tekintélyes része az állami kiadásokhoz a legkisebb mértékben igyekszik járulni és e célja kivételében a csempészkedéstől sem riad vissza. Midőn az állam törvényes közege a visszaélés megrovására kötelességet végi, eme tekintélyes rész által nem a megkívántató támogatásban részesítetik; nem a csempészkedés megrovására, hanem inkább ennek oldalára állva: beczégetésre és dédelgetésre nyújt segédkezet. Így támadnak a csempészkedés pártolásának hatása alatt „financ hystóriák”-féle förtendővények, melyek természetesen hol egyik, hol másik irányban, a kaczajt és gúnyt számára termékeny talajra találnak.

Pedig oly „financ hystóriák” közzétételénél épen magunkba kellene szállnunk elítélni a csempészkedést minden nemét, mely ép oly csalásnak tekintendő, midőn feléartunk vagyona után jogtalanul ásitozunk. Tőlünk telhetőleg felvilágosítást kell törvényt nem ismerő népünket, miszerint a pénzügyőr midőn kötelességet végi, az ő érdekében működik; pap, szolgabíró, jegyző, bíró s minden intelligens férfi értesse meg a néppel, hogy a pénzügyőrt nehéz és nagy felelősséggel járó feladata megoldásában őszinteséggel párosult bizalommal istápolja; helyezzük esetleges önhazsúnkait a közhaszon mögé, melyben az a g és z elmozdítása és felemelkedése révén ré szesülünk.

Ha így minden egyes állampolgár kötelességet teljesíten, mindenki megnyugodhatik abban, miszerint törvényesség, jogtalanság avagy méltatlanság rajta elkövetettni nem fog. A pénzügyőrségnek elő vannak írva szolgálati szabályai, melyekre esküt tesz, ezekben feladatává tétetik, hogy a csempészkedés megakadályozása tekintetéből időközöknek les-állást (kémzsemlet) tartson, mely alkalommal jogában áll minden utast ezen szavakkal „pénzügyőr, megáll”, megállásra felhívni, mit az illető ha megtagad, avagy elrúnodni akar, lo v á r a való lövéssel megakadályozhat (szolgálati szabály 99. §-ért). Így járt el utóbb is a pénzügyőrség Somogy megyében, hol a csempészkedés igen nagy mértébe miatt voltak kirendelve; a midőn is két utast kocsin gyanúsán hajtni láttak, kik a figyelmeztetés dacára megfutamodni akartak; a pénzügyőrség tehát szabályainak megfelelően járt el s azért kár volt őket utonálló és vitázkódó financ gúny szavakkal illetni. Mindazonáltal jóval a cikk megjelenése és a somogyeyi alispáni átirat beérkezése előtt, alig hogy tudomására jutott az eset a pécsi pénzügyigazgatóságának, a tapintós és szigorú erélyről ismeretes D r a g o n e s c u D m j o n pénzügyigazgató a netáni önkénykedés megbüntetésé végett r o g t o n intézkedett, ily értelemben írt át Somogyey alispánjának is, biztosítván őt egyuttal arról, miszerint az illető pénzügyőrök legcsekélyebb szabálytalanság esetére szigoruan fognak lakolni.

Feltesleges volt tehát a cikkírónak magát oly ügybe ártani, mely úgy látszik, előtte csak tabula

rasa; sokkal több hasznót tett volna, ha tudósításával az objektivitás terén maradvára a közzétállást szakértelmével párosult jóakarattal közölte volna s levény róla meggyőződve, hogy azon ember, ki a pécsi pénzügyigazgatóság élén áll, szívén vi-seleti mind az államkincstár, mind pedig a nagy adózó közönség jogos érdekeit; teljesen nyugodt lehet Baranya, Somogy és Tolnamegye, mely ezen igazgatóság területét képezi, mert Dragonescu kir. tanácsos hatásköre alatt, a legkisebb sérelmet, bárkin is követkessék el, büntetlenül el nem tűri.

Eme sorainkkal szolgálatot véltünk tenni a nagy közönségnek, melyet ez uton is óva intünk a pénzügyőrséggel való meghasonlástól; az érdekeltek a törvény szem előtt tartása mellett kerülve járjanak el s ha azok legkisebb tulkapását, avagy méltatlan bánásmódját tapasztalják, megmondjuk, hol kereshetnek kellő orvoslást, mely hogy igazságos lesz, előre is biztosíthatjuk, mert erre Dragonescu személye elegendő garantiát nyújt.

A pécsi székesegyház belseje.

IV.

Rómán izlésű templom belsejébe lépve, olvan világtól távol élénk, miyenről a hajdani görögöknök, kiknél pedig az építés a fejlődés legmagasabb fokát érte el, távolról se lehetett. A parthenon képa az erő, biztosság, fenéséges nyugalom és a részek harmonikus összeolvadásának megragadó érzését kelti. De belseje nem egyéb egy szük cellánál, melyben a szobor áll. Az antik templom minden szépsége és hatása külsején van, mert ezt így kívánta a görög templom rendeltetése, alapozolatlal. Itt a községek a templomban semmi helye; az épület külsején azonban a mely körül a nép csoportosul, ezek tekintete, csügg, oly szép ezreinek tekintete, mely a legfeljettebb műziséssel dicsekedhetett minden más né között.

A kereszténység teljesen elfordult a külvilágtól. Tekintete, elméje, egész lelke s minden érzése a bűntől való megváltás titka, ennek külső képe, vagy eszelekvényben való ábrázolására koncentráta magát. A megváltó emlékeztetőre tartott szeretetlakoma (eukharisztia) lett az istentisztelet középpontja és legfőbb ténya. Ebben nem csak a papság, hanem az egész közsé és ez is nemcsak távolról, a papság kizáró közbenjárásával, hanem minden hívő személyesen, egyetemen vett részt; így az egész községek egy fedél alatt kellett a szeretet asztalán megjelenie.

A görög templom celláját felváltotta tehát a keresztény egyház nagy csarnoka, melynél a művészet nem a külső pompázik, hanem belsejébe költözött. A pécsi székesegyház belseje, úgy a mint ma minden felszerelés nélkül, sőt festményeitől is eltekintve előttünk áll, a legimpozánsabb hatású románstílusú templomok egyike.

A nyugati kapun belépve, négy zöld márványoszlop és ezektől jobbra, balra három-három

9.

Nemkülönbön volt a nadrágnak ő dolga, Rakva vala föltagt keszedező volta, A kalpag is egykor megy-piros volt szinte, De átment lansként szennyes lila színbe, Csíkos szőrtarisznya, tömve jó degeszre, Vállába szíjjával bárzaddt ereszte, Göröcs, bunkós fityűkös a kezebelije, Melylyel a kutyának kótyászott feléje.

10.

A hangra Kinizsi fölptattant egyszerre És az idegenről a kutyát elverte, Elisihadt a kutya, távolabb oldalgott, Csak gyéren egy morgó vakkanása halott. Az idegen pedig (tán más is sejtí má) Ál-ruhában maga Mátyás volt, a király, A ki hírből hallván Kinizsi erejét, Hogy utána néz majd, ráadta a fejét.

11.

„Adjon az úr isten szerencésés jó estét” „Adjon” — mond Kinizsi — „kerüljön kend előbb” „Szegény utas vagyok, az este már itt ért, Kaphatnék-e szállást, nem kívánám ingyért.” „De már, ezsem uram, — — mond az öreg gazda — Magyar a vendéget nem pénzért marasztja, A ki itt alkonyul, az az én vendégem, Szivesen osztom meg vele szegénységem.

12.

Titkos öröm pezsdült a király szívében: „Erről ismerek rád, ódes magyar népem;” S gazdának kezét köszönve megrázta, De az öreg intett. „Kerüljünk a házba.” A konyhajtóban Kinizsinek anyja A fáradt idegent nyájasan fogadja; Viszi a szobába, székelt tőrlő neki S „tessek, úgy is fáradt” szóval leülteti.

13.

Hagyva a vendéget fiára, urára, Dolga után látni surran a konyhára. Palkó, meg az öreg vetekedve fogják S elszedik a vándor motyóját és botját. „Ezt a tarisznyát meg (ejnye az ördögbe, De jó neheze van!) akaszszuk a szöggre;” Sohse féltse öcsém, nem esik kár benne, Jobban vigyázzok rá, mint a két szememre.

14.

De hangzik nem soká a hang onnan kívül: „Készen a vácsora, tessék, mert majd kihül;” Ludulnak tehát ki a malom-udvarra S helyét az asztalnál kiki elfoglalja. Volt pedig az asztal egy nagy kerek tőfre, Abrosz helyett fehér zsákokkal befűdve, Székek gyanánt pedig gerenda-darabok, A miket a molnár levágott, faragott.

15.

A kis asztalt négyen épen körül ülék, Tetszett a felségnek az egyszerűség; Csiklandotta orrát a bogrács belseje: Izes halpaprós rózsiapiros leve. Illő levén, hozzá hogy a vendég fogjon, Kínálta az öreg: „Tessék úgy mint otthon! Nemis kínáltatta Mátyás kétszer magát, Bográcsba meritő fehér fa-kanalát.

16.

S evett oly józún az egyszerű néppel, Mintha nem evett voln az előtt egy héttel, Evett oly jó ízűn, hogy, ha így magláják, Megírnylik bizony magyarok királyát. Ürülven a bogrács, került a sor másra, Ropogós tepertős jó molnár-cuszára; Abból is jól ettek; az öreg nógatta: „Fenekén a garas!” — folyton hajtogatta.

17.

Hanem a nógátás sem használt már semmit; Gazdaggá a garas nem tett bíz itt senkit; Nem jadtak eljutni a tál fenekére, Mert Kinizsi Palkó nem jött segítségére. Ó, a mit evett is, kelletlenül etta, Közbe-közbe nagyott hallgatott mellette; Megint vett aztán egy darabot a tájból, De az is majd hogy nem kifordult szájjából. stb.

derék pilléren nyugvó boltozat, vagyis az énekar alatt állunk A jobbraes két pillér ivkőze befalazza és ismét ajtóval van áttörve, melyen át a déli hajóba helyeztet lépcsőháza, ezen fel pedig a karzatra jutunk. Ez tehát nem foglalja el a templom egész szélességét, hanem csak a főhajó utolsó pillérpárja és a nyugati fal közti teret. Ez által a templom nagyságban sokat nyert és felülről, az oltártól tekintve, festői képet nyert. Különösen emeli ezt a hatást a szelvényes könnységgel alkotott lépcsőház. A főkanyargó esigalépcsőzet minden fokának külső végén egy-egy karsu, sárga márványoszlop áll s támasztja a visszakanyarodás folytán föléje került lépcsőfoknak külső végét. Ily módon félkörben elhelyezett oszlopsor jött létre, a mely főkonkint fölfelé kísérte magát a lépcsőzetet. Mondanunk se kell, hogy ez a szelvényes csarnok, melyben a föl- és lemenők láthatók és magok is az egész dőmöt áttekinthetik, karsu márványoszlopai, ezeknek kecses fejzelei s végül a lépcsőkre vetett árnyékkal igen festői hatást tesznek. A lépcsők második fordulásánál színezett kőfal futja a félkörű kereken, a mely fölött karniál vörös márványoszlopok és aranyozott levélídsítésű párkányzat alkotnak korlátot. Ez a diszes oszlopsor és párkányzat körülülja aztán magát a karzatot is, de ott az oszlopsoros korlát tömör köbüllettel van elítáva tömörkövel. A kar főhajó felé néző oldalán, ezenkívül az ivék szögletében, kiterjesztett szárnyú anyagok díszlenek.

Innen az énekar alj egy pillantással áttekinthető a dóm egész belsejét. Élénk táru innen egy román bazilika összes építési szépsége, a maga teljes erejében és fenségében. Középen, két sorban elhelyezve hat pár ép négyszögű, keleti s nyugati oldalán féloszlopokkal erősített pillér a templomot három hajóra osztja. A pilléreket kelet-nyugati irányban összekötők hét-hét iv messze kiemelkedő falakat emel, a melyek az óriási lapos mennyezetet és a főhajót alkotják. Ehhez támaszkodók észak és dél felől a két mellék hajó melyek együtvéve olvas szélesek, mint a főhajó egyedül. (Az egész épület hosszanteljes: 69.60 méter. A főhajó szélessége 11.98 méter; a mellékhajókkal együtt: 22.28 méter. A főhajó magassága a felső templomban 18.90 méter; a néphajóól: 21.50 méter. A mellékhajók csak 13.80 méter magasságúak.)

A templom a negyedik pillérpártól kezdve alttemplomot rejt magában, miért a talaj mind a három hajóban tizenegyet lépcsőnivre felebb, és ugyanannyira lejjebb száll az alttemplom talajáig. Ily módon az egész épület csaknem derékon kettő metsze, két külön tagra oszlik, melyeket azonban mind a három hajóban egy magasságú lapos mennyezet fűd be. A templom keleti zárófalt minden hajóban egy-egy félkörívű félke: az apsis alkotja. Ilyen a tipikus románizálás dóm belseje.

Az egyközöen haladó ivék hullámvonalai egész önkéntelenül viszik tekintetünket a szentek szentje, az oltár és Megváltó óriás képe felé, ki

mint a világ itélőbírája a fenség teljes fényétől körvezeve ül a főfülke aranytól ragyogó mélyadésében. Az említtet tagozás, melyet az alsó és felső templom lépcsőzete hoz létre, a román építés különösségei közé tartozik. Ezt sem az előző korok építményeinél, sem a gótizálás egyházban többé nem találjuk meg. A szentély egyáltalán jelentékeny magasságra emelkedett, mely a román izlésű templomot művészi hatás tekintetében is megkülönbözteti. Szembetűnő, hogy a felső templom lépcsőzete a távolgali hatását emeli, a főoltár és diszes mennyezet pedig a talaj emelkedettségé által méltóságos hatásában szintén sokat nyer. Viszont innen, e magas szentélyből vissza nézve, a három hajó szép arányai, az énekar művészi részletei, a mennezet arany kockákba foglalt festményei stb. mind fokozottabb arányban tárják eléünk szépségeiket, mint ha a talaj mindenütt egyenlő magas volna.

A fel- és alttemploma vezető lépcsők irányában a két pillér mind a három hajóban keresztben is nagy ivekkel van összekapcsolva. A főhajó ivo az ugynevezett diadalív; ez ezt a nevet mind helyzete, mind arányainál fogva valóban megérdemli. Éppen ilyen iv metszi el hátul az énekkart is, valamint a két mellékhajó megfelelő részletét. A nagy térnek ilyen szép tagozására kedvezően hat az arányosan elosztott dus világítás.

A pécsi székesegyházon az a stílusellen vétés, hogy a templom mellé hosszában két sor kápolna épült, maga után vonta a déli mellékhajó ablakainak berakását. Schmid, mivel a kápolnákat megtartá, a déli mellékhajó berakott ablakait azzal pótolta, hogy a főhajó északi falán is ablakokat nyitott, habár itt eredetileg nem volt. Csak hogy a főhajó nagy íregét még ezek se világították volna meg kellően; azért a nyugati homlokfalat a szokottnál nagyobb és pedig az eredetileg tervezett két ablak helyett négygyel törte át s e falon a mellékhajók irányában is két nagy ablakot nyitott. A főfülke, mint tudjuk, a Szent-Háromszógot ábrázoló három s a két mellékfülke egy-egy kis ablakot áll nyeri világosságát. Ily módon a dóm egész belseje harmindhárom ablakotól ivo bőven van világossággal ellátva és a nagy térben arányosan elosztva, hogy a falak festményei és díszítései, még a legfelreőbb zugban is teljes pompájukban tüdőkönlnek. Ez pótolja a nagy területű falak építési roszságának hiányát.

A román izlésű templom belseje szép arányai mellett is, műpítési tagozás tekintetében igen kopár, igen szegényes. Tudnunk kell, hogy csak az oszlopok átboltozására is sok száz éves tapasztalás vitte rá az építőket, mikor aztán ezekre az ivekre rá merték rakni a főhajó kiemelkedő falait. De már ezek átboltozására éppen nem mertek gondolni se. Később a mellékhajókat beholtozták, de a főhajóra vagy csak egy szerűen rárakták a födélgerenda vázát és azt festésell, aranyozással kidíszítették, mint Torcello szigetén, Ravenában stb láttuk, vagy pedig

a lapos mennyezettel látták el, mint a kora román izlésű domokban és Pécsert is találjuk. Ilyen nagy területek, minő rendezen a főhajó, ilyen magasságban való beholtozására még a vastag pillérek se voltak elég erősek. Több száz éves újabb tapasztalás azonban megtanította az építőket, hogy a bolív feszítő ereje, mely a falakat szétnyomja, jelentékenyen csökkenthető az által, ha félkörív helyett esusiv alakban építjük a boltozatot; mert a esusiv boltozat súlyának jelentékeny része nem oldalra szét, hanem lefelé nyomja a falakat; annyira, hogy két árnyalg igen vékony fal, sőt két karsu oszlop jelentékeny magasságban eltart egy esusives boltozatot, míg ha ugyanilyen súlyú boltozat félkörívben van rakva: menthetlenül a mélyszóba zuhanna. Ez a rendkívüli fontos fölfedezés a gót, vagy esusives építkezésből magya. Ez a tapasztalat egészen átalakította az építő művészetet. Ki csak egyszer megfordult a béssi sz István, vagy a straszburgi, kölni domban, vagy a párisi Notre-Dame-ban s átengedte magát annak a rajtelmes, bűvés hatásnak, a mely a lelkét itt, ezek közt a sugár oszlopok közt, e széltű boltozatok alatt s e tulvilágias derengésű félműlyben eltöltötte, tudni fogja, mit akarok mondani.

A román izlésű dom, kivált ha festődíszít-ményeitől eltekintünk ilyen hatással nem cselekedhet. Ezért hívta ez a stílus segítségül a festőt és díszítőt és teret adott nekik olyan pazar fény és ragyogó színpompa kifejtésére, mint semmiféle más építő stílus, se azelőtt, se azután többé nem tette.

A déli kapun lépve a pécsi székesegyházba. előbb négyszögű előcsarnokba jutunk. Szemben a déli hajó nagy ajava, melynek falivét és hevederét jobbról-balról szabadon álló, sárga márvány oszlop tartja. Ugyanilyen emelik e csarnok jobb és bal falának félkör íveit is. Ily módon a kis csarnok belső szögleteiben négy méter, a külsőben pedig három-három sárga márvány-oszlop jött egymás mellé, melyek a komor négyszögű keretet nyolcszögűvé tömpítják és festői tagozásává, szellessé teszik.

Innen a templomba lépve kömennyezet alatt vagyunk, melytől jobbra a déli hajóban nyílik az alttemplom déli s a tulsó oldalán az északi lejárát. Tizenegyet lépcső vezet le. A lejárátok nyílását három oldalról magas köbüllet veszi körül, mely még a felső templom oldalán is jóval fölü emelkedik. E bételt felső oldal három sorban vannak a bontások itt talált régi feldombor köképek kiegyesített másolatai. Magyarázatakra és műértékek fejtegetésére itt azonban ki nem térhetünk, hanem csak röviden soroljuk el tárgyaikat.

Az északi lejárát legalsó sora nyolc diszes és kecses aranyú fülkét alkot, melyekben az nr nyolc szobor-alakját látjuk. Lábai alatt fényugarak, víz, szárazföld, gyümölcs, madarak, halak stb. a melyek a világnak hat nap alatti teremését beszélik el allegóriában. A rá következő sork jobbról Adám teremtésével kezdődik és a bal-

A szerzői jog története*)

— A „P É C S” eredeti tárcája. —

(Utánnyomás tiltatik.)

I Már az ó-korban meg volt a jogéret az iránt, hogy a szerzőnek művére vonatkozólag bizonyos megkülönböztetődő magánjoggal kell bírnia. Mert habár a munka az ó-kori rabszolgaság korszakában nem is tekintették egybén-k, mint a rabszolgá által nyújtott termésketes gyümölcsnek, mely szépségekben azó volt, a kié a rabszolgá: a szellemi munka már ezen korszakban is határozottan kiemelkedő becsülésben részesült, nem csak azért, mert azt leginkább előkelők ízték, de főleg azért, mert a szellemi munkálkodás, az írói és művészi foglalkozás, nem is tekintették munkának, hanem

az emberi és oly nemesebb irányú működésének, mely mint „ars liberalis” pénzben nem is becsülhető meg, és így nem is díjazható akként, mint más közönséges munka (locatio conductio operis servorum), hanem ettől egészen különbözött, hanem ettől egészen különbezőndő jutalmazásra érdemes. *)

Azok, kik a szellemi munkákat tiszteletdíjjal jutalmazták, Cajus Cilnius Maecenas után maecenasoknak nevezettek.

Mindazonáltal azon szerencséseken kívül, kiknek munkálkodását ily maecenasok csakugyan dúsan jutalmazták (p. o. Maecenas segélyt nyújtott Virgiliusnak, hogy visszaszerzhesse falusi birtokát, melyet tőle egy centurio erőszakol elvett, Horatiusnak pedig fölbirtokot ajándékozott Sabinaumban. **) a szellemi munkálkodás rendszerint még sem igen nyújtott anyagi hasznót a szellemi művészek szerzőinek, mert habár már a római császárság idjében voltak is vállalkozók kik egyes szerzők művének többszörösítést

szével és iparszerű előírásával foglalkoztak. *) ezek a példányok eladási árából a művek szerzőinek még sem igen adhatk honoráriumot, mert akkorában a többszörösítés egyszerűen csak az eredeti műnek egy vagy több példányban való leírására által történt, a mit egyes könyvkereskedők eleinte dictando teljesítették rabszolgák által. **) később pedig a (XIII—XV. századig) már aként közvetítettek, hogy a szerzők műveit bizonyos díjért leírás vagy leírását végezt bizonyos időre kölcsönbe adták. *) az ily módokou

4) Ily Martial műve kiadóul bizonyos Tryphon, Quintus Valerius Valerius, Atricus és Lucretius nevé könyvkereskedőket emlit. (Epigrammata Lib. I. epigr. 3. 114. és 118. Lib. XIII. epigr. 3). Horatius pedig Sossus kiadóul tisz emlitésért Ars poet. 315.) Ld. Klostermann Geist. Eig. I. k. 6. § 1—4 jegyz.

5) Patrólói és Aristotelésről mondják, hogy egyes műveiket maguk másolók is több példányban, és azokat így terjesztették. Nagy-Sándor által azonban már rendez ipariüzettel fejlődött ki Athénában a művek leírásolása és a másolatokkal való kereskedelem. A másolatok készítése ivo is rabszolgák által teljesített. Rómában a rabszolgák által teljesített művek leírásolása már nagyszámszerűleg is történt, dictando, egy szerzőnek rabszolgá által teljesítve az. Ld. bov. Kopp Geschiehte d. deutseh. Buchhandels. (Leipzig. 1836.) I. k. 3—6. I. Klostermann Urh. R. 9. I.

6) Ezek u. n. stationárii, librárii (könyvkereskedők) voltak. Savigny Geschiehte d. röm. Reches im Mittelalter. (Heidelberg. 1834.) III. k. XXV. Cap. 215—218 §§. — Klostermann Urh. R. 10 I. A középkorban a műveinek másolatok által való többszörösítésével főképp a szerzetesek foglalkoztak, kik e részen nemcsak ronkivül nagy szorgalmat, de a másolatok

*) Mutatvány der Tetschenbacher Viktor jogtanárnak „A szerzői jog” című, sajtó alá rendezett munkájából.
I) Gy már Marc. Val. Martialis az olyant, ki költeményeit elorozza, mint a ki gyermekét lopott, „plagiarius”-nak mondja (Lib. I. epigr. 52.) Inuit mai napra is a „plagiatus” „Plagiatus” „orviart” elnevezés.
2) Hogy azonban a szerzőnek művére vonatkozólag bizonyos különös magánjogot már a régi római jogászok is tulajdonítottak, azt bizonyítja a régi római jognak a „speciatio”-ra vonatkozó egyes szabályai. Gai. l. 78. §. 1. 7. Dig. de ad. qu. dom. (41. l.). Gai. II. 79. §. 34. Inst. de rer. div. (2. l. stb.) Puchta Curs. der Institutionen II. k. 242. §. 563 és 581. I. Klostermann Geist. Eig. I. k. 37. I.

L. 5. D. de operis servorum 7. l. L. 1. p. D. si manor (11. 6.). V. 6. Puchta Curs. II. k. 255. §. vége és III. k. 258 §. t. és Ew. Jeyzowitz. Boozky Inst. 161 §. I. Jeyz. Roscher System der Volkswirtschaft (Stuttgart 1865.) I. k. 63 §. Mutschelbacher A keres. jogtudomány elemei. Pecs. 1834.) 60 §. II.
*) Georgius ezért ajánlotta neki: hátálól „Georgius” című művét. Ld. „Maecenas”-t. Meyer Conv. Lex. ban. (Leipzig. 1877.)

tékos nyelven kereked. Erdülékény egyzet képezo. Különös hatással beszél a filolvasó a m n k á l és az erköcsi szövekről. F. filolvasó estélyek hova-több látogatottabbak lesznek és indítványozók: Krausz Ignác egyfolytalanok és Füst György tükör valóban átvédelt dolgot eszeltek, midőn a filolvasásoknak a jelenlegi formát és lényegét adták.

Szegény iskolások fölruházása. Mint minden évben, úgy az idén is a népiszkola szegény gyermekek fölruházását a kiküldött bizottság kellő időben eszközölte minnek fölvtán most már karácsonyra a kicsikét el vannak látva a szükségesnek mutatkozó ruhaneművel. Megajándékozta a belvárosi iskolában: 83 fiú, kik közül kabátot 30, nadrágot 49, és csizmát 64 kapott. 303 ft 60 kr. értékben; az ágoston-téri iskolában: 108 fiú és 82 lány, tehát összesen 190 növendék. Ezek között kiosztott 122 kabát, 33 nadrág, 63 csizma, 33 kabátka, 34 szoknya és 38 cipő, harisnya, összesen 390 ft 55 kr. értékben; a felsővási házi-társiskolában 99 fiú és 121 leány, vagyis összesen 220 növendék nyert ruhaneműt, hol kiosztott 20 kabát, 31 nadrág, 49 csizma, 45 nőkabát, 49 szoknya és 62 pár cipő és harisnya, melynek összes értéke 411 ft 8 kr. A sziget-i külvárosi iskolában összesen 210 növendék kapott ruhaneműt: ezek közül fiú 126 és leány 84. kiosztottak 43 kabát, 49 nadrág, 83 p. csizma, 35 nőkabát, 5 szoknya s 65 pár cipő és harisnya 553 ft 35 kr. összegben. És így a város összes községi népiszkolában kapott 416 fiú és 287 leány, vagyis összesen 703 növendék ruhaneműt összesen kiosztott 124 kabát, 159 nadrág, 259 pár cipő, 118 nőkabát, 118 szoknya és 165 pár cipő és harisnya, melynek összes előállítását költsége 1658 ft 68 krra n. g. Ez összegben foglaltatik a „pócsi takarékpénztár”-nak átvélt évre folyósított 200 frtvai nagylelkű adománya is. A kiosztásnál mindenütt ott voltak: a szegényügyi választmány elnöke, Károly Ignác és sen. plebános, az iskola condnok és a kiküldött választmányi tagok. Valóban lelkesemelő gondoskodása az a város atvának, a midőn a szegény ruhátlan és legnagyobb részét éhezést szenvedő iskolásoknak az által a folytonos tanulást elősegíti és a téli időszakban az iskolába járást megkönnyebíti.

Fürdőárok leszállítása. A város közönsége bizonyára örömmel fog róla tudomást venni, hogy az Engel-fürdő kezelője a fürdő árakat tetemesen leszállította, úgy, hogy most egy márványvagy porcellán kádfürdő 40, kád-fürdő 30, kád-fürdő két személynek 50 kr. (fűtésnél együtt) gőzfürdő ruhaneművel 40 kr., 25 db gőzfürdőjegy 7 ft, katonajegy bármilyen fürdőre 25 kr., egy havi bérlet egy személyre 5 ft. egy évi bérlet egy

jogtalan, úgy hogy már Luther, kinek művei a könyvtároltatók által kiadott élő írók műveinek elsői közé tartoztak,¹²⁾ tolvajoknak nevezi az utánnyomatokat.¹³⁾

Az elmélet és gyakorlat több kísérletet tőn az első kiadók jogát a tulajdonjog fogalmából elválasztani, azonban csakhamar bebizonyult, hogy a magánjog elvei ezen alapon nem alkalmasak arra, hogy biztosított nyujtsanak az utánnyomatás ellen. Nem volt célhoz vezetőbb nélmelyeknek azon felállított elmélete sem, mely szerint az utánnyomatás hamisításnak, csalásnak illetőleg lopásnak tekintendő, mert az utánnyomatás cselekvénye ezen büntettek egyikével sem azonosítható.¹⁴⁾

Folyt. köv.

12) Gutenberg meghalt 1468-ban, Luther művei kiadattak 1528. és köv. éveken. Kopp id. m. I. k. 121 és 171. ll.

13) Luther így szól erre vonatkozólag: „Auslegung der Episteln und Evangelien von Advent an bis Ostern” (Wittenberg 1525.) című műveinek utolsó fejeletében: „Eyn Vermahnung an die Drucker, Gedruckt und Friede. Was sol doch das seyn, meine lieben Drucker, herrn, das eyner dem andern so öffentlich raubt und stiehlt das seyne, und unter and-er euch verdorbt? Seyt ihr nu strassenreuber und diebe worden? oder meynt ihr, das Gott euch segnen und erueeren wird, durch solche böse thicke und sticke? Ich habe die Postillen anfangen von den heyligen Drei Königen an, bis auf Ostern, so forst zu eyn buche, der setzer, der von unserm schweys sich neeret, stillet meyne handschrift, die ichs gar an-mache, und tracts hinaus und lesst es drucken. Wolan, Gott wird finden, was Du drau gewynnet, da schmyrs die schuch mit, Du bist ein dieb, und für Gott schuldig die widerstänzt. sb. Teljes idézet: id. Wächter Anz. R. 2. §. 8. jegyzet.

14) Ld. bővebben Wächter Anz. R. 21. 1. és 2. §. 4 jegyzet és alább 38. jegyzet.

személyre minden fürdő használatára 50 ft. Egyben megemlítjük, hogy a fürdőt tápláló kutak naponként kétezer hectoliter tiszta vizet adnak, melynek egy része az uszodában az időjárásához képest 20° C. melegítve lesz. A hideg és meleg zuhanókyok legújabb rendszer szerint készítették, az új fürdők nagy oltszó terem épült. A porcellán kádakban Z s o l n a y-gyárában készülnek. A gőzfürdő férfiaknak reggel 6 órától 12 óráig, nőeknek délután 2—5-ig, a kád-fürdő reggel 6 órától este 7 óráig nyitvak. A fürdő melletti kert mindig a t. c. fürdő vendégek rendelkezésére áll.

Hirdetvény. Alulírott bizottság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a város esküdtészi képtességgel bíró polgáraink 1889. évi december 31-ig terjedő egy évre szóló névjástromra f. hó 22, 23 és 24 ik napjain a városi aljegyzői hivatalban közzemlőre kitéve lesz, mely napokon a hivatalos órák alatt mindenkinék jogában áll a nagyműveltségü min. kir. igazságügyi miniszterium 1867. évi május hó 17-én kelt rendelkezésére, 9 és 10 ik §-ához képest felszólalni, ha a lajstromból olyanok, kik törvényszabta képtességgel bírnak, kihagyattak, avagy olyanok, kiknél a törvényes képtesség hiányzik, bevétettek volna. Kelt Pécsset, 1888. évi december hó 21-én. Az esküdtészi tagok névjástromának egybeállítására kiküldött bizottság nevében: Nagy József b. elnök

Nyomor. Megrendítő szegénységet látott tapunk egyik barátja a vashíromi bérházak egyik viskójában, hol Kis Pál napzsámjonejével és haló kiskorú gyermekével tengetik nyomorúságos életüket. A gyermekek közül a legkisebbek ikrek, 8 hónaposak és így feljebb. A két nagyobb a belv. népiszkolába jár, hol téli ruházzal ellátottak ugyan, de a fő: a mindennapi kenyér hiányzik. A szobában zsuzpművelés és bölcsőnél egyébben nincsen. Elszorult a szemléző szíve, aminet látja e szegény földhöz tapadt családot 6 élő gyermekestől élelem, ruha és fa nélkül e dermesztő téli időszakban dideregőn. A férjet a nyomor és inség, úgy az ezzel járó bajok annyira elcsigázták, hogy immár kereset-képtelen, míg a vézna beteges anya a gyermekek rabja. Szerkesztőségünk elhatározta, hogy az Ödvözítő születése ünnepeit környékbeli adományok gyűjtésével megeléjti s a téli agasztó időszakban a nyomorral küzdő családot az éhségtől megmenti. Ahoza eddig fordultak segélyért, igen sovány támogatásban részesültek: a látványos növegytetől is csak morzsalek jut a sok közül ezeknek. Azokhoz fordulunk tehát, kik a sors kegyeltjei, áldozzanak tehát fölleszégőkölbi e nyomorult család megmentésére; miért is szerkesztőségünk és család támogatására bármilyen könyradományokat elfogad. Kis Pál családja javára „Pécs”-kereskedőse az 2 frtvót. N. X. 30 kr. S. A. 50 kr.

A munkások baleset elleni biztosítása tárgyában a Szechenyi Pál gr. miniszter által egybeírvit enquete megkezdte tárgyalásait. Mindjárt az első ülésen nyilvánvaló lett, hogy a kérdésben a szakértők meglehetősen eltérő nézeteket vallanak, s hogy a Schierer min. tanácsos által bemutatott javaslat nem találkozik osztalatlanszettel. Ellenkezőleg: igen figyelmeztető nézetek egészen ellátó alapra helyezkedtek. Az eddigi tapasztalatok alapján állíthatni véljük, hogy még jó idő fog letelni, a míg az egész ügy törvényjavaslattá érik. A bemutatott statisztikai adatok nem oly kimerítőek, misrészint munkásviszonyaink nem oly kedvezőlenek, hogy a kérdésnek mielőbbi megoldása ágető szükség gyánánt tűnnek fel.

A locomobil- és cséplőgépezélok esti tanfolyama a budapesti állami közép ipartanodánál (VIII. kerület, Sándortér 4. szám) jövő január hó 2-ikán nyílik meg s március hó végéig tart. Iratközi lehet naponként este 6 órától 8 óráig. Felvételi feltételek: a magyar nyelv bírása, legalább 18 éves életkor. irai-olvasni tudás, az élet-tételes előjárásokról kiállított erköcsi bizonyítvány. Tandij 5 ft. Vidékiek levélben is jelentkezhetnek.

Kimutatás. A p. jóték. növegytet által felállított karácsonyra eddig a következők közzadományok folytak be: Majláth Györgyván 50 ft. Majláth Sarolta, Sauter Erzsébet és Monte nio Alfred herceg 10—10 ft. Czvetkovits Ferencz. Erreth Antal és Krasznay Mihály 5—5 ft. Hunka Lászlóné, Men il Matild 3—3 ft. Bianhoro Gasztávó, Bónu Karolin Desehki Matild Gábel Mari, Heidakkor Anna, Hegedüs Ohlla, Kis Eleonora, Lorenz Katalin, Rukovits Mari, Schulhof Róza, Schulz Imréné, Vécsy Istvánó, Viertl

Emilia, Zsib Mari, Fazekas Sándor (Selye) és Morawitz Lajos 2—2 ft. Benyovszky Mari Dekleva Vilmosná, Horváth Antonia, Johan Julia, Kaufmann Nándoró, Weidinger Róza és dr. Friedl Károly 1—1 ft. Összesen: 155 ft. Továbbá: Erreth Teréz 1 vég parketet, öz. Cséftay Jánosó 12 pár harisnyát, 6 shwalkandót, 6 pár kesztyűt és 6 gyermekfőkötőt, dr. Lechner János 300 fej káposzta, Nádosy Kálmán 2 mért. tűzölfa, I. Dunagőzhajózárságó pícsi hánya telepe 50 mért. máza briquet. Adakoztak továbbá: Zsiniko István kanonok 15 ft. Cseh Mari, Förster Adèle, Kusinik Klára, Máthéyó Amalia, Spies Eleka, Otocska Gáza és nejje, dr. Pazsitzky Eda és N. N. 5—5 ft. Ruopprecht János 3 ft. Szánthó Antaló, Kovátsis János, Kovátsits József és Ziga László 2—2 ft. Cseh Kövér Anna 18 drb. nőtöngét és 6 zsák burgonyát; Cseh Marianne 6 pár harisnyát és 6 pár meleg cipőt; Otocska Gáza és neje 5 zsák burgonyát és 1/2 mért. babot; Sával Kálmánó 1 téli kabátot, 1 öltönyt és felhőnémet; Krausz Rozália 1 vég parketet; Lakits Johanna 1 vég parketet; Márton Sándor 2 meleg kendőt és 2 kötényt; Zsolnay Vilmos 4 láda edényt; Pinter József 4 mért. tűzölófát; Engel Nina 1 kocii tűzölófát; Enzel Róza 1 kocii tűzölófát. Összesen: 66 ft. Egyuttal arra bátorodunk felkérni az igen tisztelt közönségre, hogy a karácsonyi ajándékoknak a szegényeknek való kiosztását, mely vasárnap, f. hó 23-án d. u. 3 órákor fog véghez menni, minél többen részesítek kegyes látogatásukban. Pécsset, 1888. december 21. Magyarul Rozsa alelnök

Nagyserü reform eszméjével foglalkozik Baross Gábor közlekedésügyi miniszter. A reform lényege az, hogy a vasuton az utasokra a személyportó léptetassék élethe egy. mint a postán van a levélportó. A mostani tarifa felváltást egységes menetár lenne, és pedig úgy, hogy 2 vonalszakas szerint csak 2 menetár legyen: egy kisebb vonalszakas és egy nagyobb, a végpontokat összekötő szakasz és ezekre vetetnek ki az egységes menetár személyenként 1 frt a kisebb, és 2—3 frt a nagyobbra. A szabad polgyász szállítás elcsúsz és lenne minden egyes podgyász darabért egységes (pl. 50 krnyi) viteldij. A reform eszméje már nem új, de ha megvalósíttatik, Barossé és a magyar nemzeté lesz az elsőség páma koszoruja. E reformnak kihatása nemzetgazdasági és közművelődési szempontból kiszámíthatatlan.

Almanach 1889. évi II. kiadás. Még alig néhány hete, hogy a Mikszath Kálmán által szerkesztett 1889. évi Almanach megjelent s már is a 4000 példányban nyomott kiadás végleg elfogyott. — E nálunk csaknem bihetetlen eredmény legékesebbnek szól az Almanach előnyeivel mellett s leginkább bizonyítja a naptár életrevalóságát. — Teljes 1889. évi blyéggel ellátott kalendariumot is tartalmaz. — Annak idején bővebben ismertettük ezen legelőkelőbb magyar íróktól 12 elbeszélőt tartalmazó Almanachot; most még csak annyit jegyzünk meg, hogy a második kiadás ára díszes aranyozott egész vázson kötésben és 3 frt s hogy becses tartalmánál s izléses esinos kiállításánál fogva kiválóan alkalmas e kötet karácsonyi ajándékul. — Kiadja Singer és Wolfner könyvkereskedése. Budapesti Hírlap.

Feszkesztő: Csukási József. A Budapesti Hírlap a hazai nívóval olvásközönség vette meg alapját. A lap teltől fogva megerőtelt a magyar közönség szemléletét; minden pártedek melléköszövel kiadott nemzetlenet és fajnékert, az egyetlen jelzővel: a magyarság! Viszont az ország legkiválóbb intelligenciáját is megszoptotta magát a lapkal, farokolta azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban még a legenyesebb erelmény a „Budapesti Hírlap” érte el; legenyesebb legerjedettebb lapja az országának. A külső dolozótársak egész seregén kívül a szerkesztőnek anyai belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik. Minden fontosabb belvagy külföldi esemény fölül rendes levelezőn kívül saját külön tudósító értesít közvetlenül; a távirati szolgáltatás immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem tökéletes a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hírlap” arról rögtön ne adjon hírt és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hírlap” politikai cikkeket K a o s Ivor báró, R á k o s i Jenő, G r a n w a l d Béla, B a l a g o s Pál írják meg, kiváló hazai publicistákkal híven a lap független, magyar pártedekeket nem ismerő szemléletével. Politikai hírei pártedekesítő összekötőtek alapján a legmegbízhatóbbak a gyorsított hírek alapján szerkesztik. Magyarországi politikai és közéleti, mindkét minden vasárnap, sőt nagobb közönségek is már a lap. Budapesti Hírlap: távirati tudósítással manap teljen események fókó általán a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisáiban Lou-

oldalon hátul folytatva az első ember-pár paradicsomból való kizűlésével végződik. Végre a harmadik sor Kain és Abel áldozatával kezdődik és az izraeliták Vöröstenger átkelésével végződik. Itt tehát a Mőzsegen átkelésével végződik. A néptörvényhozása előtti u. n. ante legem korszakból vannak a Krisztusra vonatkozó ígéretek és előképek ábrázolva.

A déli lejtőn kökészi Sásno ítélet ábrázoja, a ki a post legem korszakból Krisztus egyik legjellegesebb előképe. Továbbá a két felső sorban az előképek teljesülései: Krisztus életét, tehát a sub gratia korszakot állítják elének. Zala György itt a kiegészítési és a másolás munkáját öntudattal, érzékkel, de a stil marványságának némi tulhajtásával végezte.

A két lejtő között a főhajóban emelkedik a rendkívül fényes márvány lőljárat, néptőlár, és a két ambó. A főhajó egész szélességében három márványlépcső egy szinten márvány lapokkal fedett emelvényre vezet, honnan jobbra és balra széles kettős lépcsőzet vezet felfelé a felső templomba. A legalsó három lépcső két végén a két pillér mellett emelkedik az epistola és evangélium olvasására készült két ambó. Ezek lábt karniol-vörös márványoszlopok vaszik körül és szegítenek a rendkívül díszes mellvédőt emelni. Ennek oldalain négyzetű mélyedések és igen dúsz tagozású koronában zöld márványkövek vannak illesztve, párkányzataikon pedig a sas hátrára támasztott könyvtárvány látható. A lépcsők két végén, az ambók mellett egy-egy zöld márványoszlop áll szabadon, melyek-n egy-egy angyal emelkedik.

A néptőlár egyszerű köasztal, elsők oldala és fedő lapjai azonban vöröss márványkövekből kifaragva. E fölött fog állani a felső templom padlatain a mennyezetes fölött, de ez még csak ezután készül el. Azért arról s a még szintén csak félig-meddig kész márványoszlopok árkálat-iverekül, melyek a presbitériumot a két oldalhajtótól elzárják, később emelkedünk meg, mikor majd az atlempion, sőt tán az északi kápolna is egészen készen lesz.

dr. Gereze Péter.

H I R E K.

Az olva-óhoz. A karácsonyi szent ünnepek nem jelenvén meg több lapunk olva-óinknak már most boldog ünnepeket kívánunk és kérjük őket, hogy lapunkat bizalmas hű barátoként fogadják házi körükben, iránta jó akaratukat és pártolásukat továbbra is megartsák.

Kinevezés. A pécsi m. kir. pénzügyigazgatóság S á g h y Ferenc és G o l d a r b e i t e r Emil V. osztályú adótitéket a pécsi m. kir. adóhivatalhoz IV. osztály, F e j e s Zoltán számvevő és S z a b ó Lajos adóhivatali gyakornokokat pedig előbbi ideiglenes, utóbbi végleges minőségben a pécsi, illetve mohácsi kir. adóhivatalhoz VI. osztályú adótitékké nevezte ki.

Piknik. Pécs város fiatal polgárai a far

sang közepén a létesítendő pécsi színház alapja javára egy nagyobb szabású pikniket rendeznek melytől az érdeklődés már is oly nagy, hogy a siker bizonyosa vehető. miből az látszik, hogy ez lesz az idei farsang legnagyobb eseménye. A rendezés meg magalkult. A névsort lapunk jövő számában hozzuk.

Az igazoló bizottság hétéfőn alakított meg. K i n e v e z e t t t a g o k : Krasznay Mihály előnk, igazok: Eery József, Hóhling Miksa, Szeredy József dr.; választott tagok: Blahorn Antal, Patete Mihály, Koharits Károly, Lill János és Kindl József.

A városi tisztí főorvos: dr. Koharits Károly a napokban fejezté be az összes népszerűkai tanintézetekben látogatását, különös figyelmet fordítva a néfőn előforduló egyvombi szembetegségekre, mire névze a növelőket felvilágosítva, annak tüneteit körülírva, készséges segélyt fölajánlta. Ily betegségeben szenvedőt nem fűszert fel és az egészségi viszonyokat is kitűnőnek találta.

Pécse jött meghalni. Birnbaum Bernát utazó kereskedő Reichenberghől az uton megbetegedett és Pécsre érva, itt szombaton d. u. meghalt. A boldogultnak neje épen gyvornakégyben fekszik. A helybeli kereskedők elhunyt kártaírsuknak tömegesen adták meg a végítztségséget. Legyen neki könnyű az idegen föld!

Ismét béli udjónság. Lapunk legutóbbi számainak egyikében megemlékeztünk egy zene udjónságról, mely M e i s z n e r j o h a l l a t o . Részbenbimbó lenyelke" cím alatt írt a jogász-bárra és melyet a katonazenekar már szoralmasan tanul. Most egy újabb darabról, Jónás János „Pécsi jogász csárdás"-áról vesztünk tudomást, mely szinte a jogászbálon kerül bemutatásra. Mindkét udjónság a bálelnők szeretőreméltó kedves nejeinek E g r y Dávidról urhölgynek van ajánlva. Kíváncsi érdeklődéssel várjuk a darabok sikerét. Mint halljuk, mindkettőt nyomatásban is meg fog jelenni. Fölhívjuk reá a zene iránt érdeklődők figyelmét.

Hejlyreigazítás. A Szent-Vince szoborra adakozók kimutatásánál a beküldött írás-telepedése folytán hibásan közöltett az, hogy G o n d o s n é 3 krajcárt adott, mert a nyitott összeg 3 forint volt. A tévedést ezennel hejlyreigazítjuk.

Fölfüggesztett albró. A budapesti kir. ítélő-tábla fejezelm tanácsa Kóbor József mohácsi kir. járásbírósi albró ellen a fejezelm vizsgálót elrendelvé, őt egyttal állásától fölfüggesztette.

Tanító-választás. A rácz-görögnyöi r. k. iskolázók kántortanítvá Horváth Lajost választotta meg.

Hejlyes intézkedés. Az új év közeledte valóságos réme az intelligentiának azon visszaadás miatt, mely rövid idő óta egy rossz szokás következtében, az üdvözölj jegyek küldésével lábra kapott. A rossz divatot ellensúlyozza a jobb s ez: az új évi üdvözletek megváltása játékonv cölökra. A város tanácsa, mint a múlt évben a mi fölölölításunkra, az idén is fölívja a polgá-

rokat az újévi üdvözletek megváltására. A váltás a városi pártzáról letett ilyen eszközönlés s az hírlapilag nyuztatáta, a szegényháza javára fog fordítatni. Melegen ajánljuk az intézkedés fölölölátását annál is inkább, mert a szegény-alap mint azt lapunk múlt számában ismertettük, emberábránl nemas csájaira égtelen.

A mohácsi torna-egylet január hó 19-én bált rendez.

Continental szálloda Holwartz György szálloda tulajdonos körlevélben értesít, hogy a N 4 d o r - u t e 22. sz. alatt „Frohner szálloda" cég általi vezetett feletett „Continente" szálloda cég által fogja folytatni. Holwartz ur a fővörös legtekintélyesebb szállodalajlonosainak egyike, szükségtegen megemlítenünk, hogy igyekezzin fog elsöirángi szállodájának jó hírnevét továbbra is megtartani, és azért ezen szállodát a fővörösba utazó közönségnek legjobban ajánljuk.

Gyászír. Katona Imre köbölényi plebános meghalt 67 ik évében. Aldás a jó pap emlékének.

Halalozás. Ö. v. P a r k a s Istváné szül. Jászvitz Etelka meghalt 18-án 75-ik évében. Nyugodjék békében.

Felolvasás. „A pécsi kereskedelmi önképző és betegsegélyző egylet" helyiségeben szerdán, f. k. 26-án délután 5 órakor L e n k e i Lajos, a „Fünfkirchner Zeitung" szerkesztője „Pécs 100 év múlva" címmel humoristicus felolvasást tart. Vendégek szivesen látanak.

Szlyveszter. A pécsi dalköszoru az idel Sylveszter estjét sem akarja elszalasztani, hogy a közönséget egy tréfás, dalokkal és táncsal betöltött mulatsággal meg ne lepje. Mint halljuk, az estély a Scholtz-féle sörcsarnokban lesz megtartva. A tréfás dalokat már szorgalmas tanulják és azok nagy sikert látszanak ígérni. A közönség annak idején falragaszok által leund bővebben értesítve.

Pincebetörés volt pétekek éjjel a makárhégy több szőlőjében. Betörték pedig Aidinger János polgármester, Dulánszky Nándor megyéspüspök, Vasváry György és Beer N. szőlőjébe, mind-nütt pusztítva és elvive, amit lehetett. Az esetről jelentés tettezt és a rendőrség azonnal nyomozásra ment, de eddig eredménytelenül. A kutató rendőr-szakaszvezető Cser Gyulát ez alkalommal visszatérő utójában szőlőlődes érte és még most is képtelen beszélni. A fiatal jóvaló rendőrt kár volna.

„A Pécsi kati legényegylet" helyiségeben vasárnap színelőadást tartattott, mely sikeresen adatott elő. Ezt követte Czury vezetése mellett egy négyes kar. Majd Bokor tanár föllovasása következett a magyar nyelv fejlődéséről s küzdelmeiről, melyet felolvasó szakértellemmel fejeztélmet. Végül két maunajenlet zárta be az ünnepélyt, melyet nagyzámmu közönség hallgatott meg teljes elismerésének látható jeleivel.

Érdekes föllovasást tartott 19-én, szerdán este P a t a k i Vitos ur a kereskedő ifjak egyletében. „Közjölünk a széprét," ez volt a föllovasás tárgya és az nem csak ügyesen volt megválasztva, de gondallal is föllovozva, választ-

eszközölt többszörözések azonban oly sokka be-rültek, hogy a szerzők a többszörözés által elő-állított példányok eladási árából befolyt bevételeket kénytelenek voltak egészen a vállalkozó könyvkereskedőknek átengedni.?) A szerzőknek maguknak megkellelt elégedniök azzal, hogy műveik többszörözés által írói nevük ismeretessé lett, a mi maga után vonhatta az olvasó közö-

elkészítésében művészi esztét, ízlést és nem ritkán könyv-örömpontát is fejtettek ki. Bender Grundstätt d. enge ner Handlungsbuchs (Darmstadt 1824.) 117. §. egy biblia. 5) A lemosott könyvek a másolatokészítés roppant költségségénél fogva igen drágák voltak; ámber a Rómában öött rabszolgamunka által többszörözés árucikkjeiről mondják, hogy megis olcsóbbak voltak, mint azon könyvek, melyek a könyvnyomtatás első idejében kiadtak. Klostermann Geist. Eig. 6 §. eleje. Kapp id. m. 6. l. V. ö. Savigny id. m. id. l. 219. §. — De elgondolhatni, hogy mily drágák lehettek a középkorban azon könyvek, melyeket a szerzesetek írtak le (V. ö. fenn 6. jegyzet) Így p. o. Bender id. m. ban a 117. §. c. jegyzetében felmenti, hogy Agues avjoui grófnő Haimon püspöknek „Homiliarium" című műve másolatát 200 drb bírkát és nagymennyiségű gabonát és egyéb elősegédet adott. Kapp szerint (id. m. l. k. 24 és 25. l.) egy Corpus Juris másolata 1000 aranyforintba, egy biblia 500 arany forintba Lvinus szerint 120 aranyforintba került; a párizsi nevezett könyvtárban aranyforintba került; a párizsi nevezett könyvtárban, létező 2 latin és francia nyelvűn írt bibliairól mondják, hogy azok káláltsit költséges a paragnant és bekötés ára kivül közel 20000 illelog 50000 frankba kerülhetett.

ség elismerését, nevük közbecsülését és esetleg a gazdagok pártfogását és kegyét.?)

A többszörözés emeltt módja ugyanazért ezen időben telj-sen szabad volt, sőt egyéni használatra még tartoztak is a könyvkereskedők illő díjért a náluk levő műveket másolat vétel végett másoknak kölcsön adni.?)

II. Egészen más állapot hozott be a részben a könyvnyomtatás feltalálása. A könyvnyomtatás mestersége által a szellemi művek többszörözésére könnyen, gyorsan és egyszerűen nagy mennyiségben lön eszközölhetővé téva, s habár a nyiségben lön eszközölhetővé téva, s habár a nyiségben maga nagyobb költségsé beruházását szükségelte is a vállalatba, mint a régi egyszerű leírások vállalkozása, a nyomtatott könyvek mégis sokkal olcsóbbak lettek, mint voltak az írottak, minek folytán a könyvek és nyomtatott művek mindinkább keresetesebbek lettek, s a könyv-

kiadó vállalat nyereségsé vállalatnak tünt fel. 10) Amde épen ezen okból azon keresett műveket, melyeket valamely nyomdász kiadott, csakhamar egy másodík, s utána több nyomdász is kiadta; de természetesen, hogy az utánnyomtatás által egyik nyomdász a másíknak kárt okozott, s a kárt szenvedett nyomdász jogérsítésnek tekintette az utánnyomtatást, különösen az első kiadó nyomdász, a ki az első kiadás eszközlése által mindenestre lünkább kárveszélyeztetett befektetett költségsé. Hogy tehát az utánnyomtatás megakadályoztassék, az első kiadók jogi alapot kerestek arra, hogy kiadványaikat más valaki utána ne nyomtathassa. A szerzői jogra ugyan még senki sem gondolt akkor, mert az első kiadók legin kémb csak régi műveket alkatt ki, u. m: a szentírás, cöldekete és egyes régi remekírók műveit, melyeknek szerzői már rég meghaltak, melyekre tehát mint szerző senki semmi nemű jogot nem is igényelt; 11) a kiadók érdekének szempontjából azonban már akkor általános volt a meggyőződés, hogy az utánnyomtatás

8) Harum Oest. Geestigungsb. 1. §. Klostermann Urb. R. l. §. elejés 2. §. eleje, u. a. Geist. Eig. l. k. 2. l. Ezirt mondja Harum: „Hic mori aera liber Sontis, hic et mare traust, Et logum noto scriptori prorogati sevua. (Arvs. post. 315.)

9) Statutu universitatis parisiensis. A 1321. „Nullus stationarius denegabit exemplaria aliqui etiam valenti per illud exemplar facere, dum tamen pro eis sigas sufficiens eis poat et satisfiat secundum ordinem universitatis". Wálter Ant. R. 2. §. 1. jegyzet Klostermann Geist. Eig. l. k. 2. l.

10) Gutenberg maga nagy szegénységben halt meg, de annál jobban kszikonyított a könyvnyomtatás mesterségének hasznát az öt követő könyvkiadók és nyomdászok. Erről s a könyvnyomtatás történetéről és részleteiről ld. Kapp id. m. l. k. 11. Cap. 11) Az első kiadványok érdekes chronologikus összehállított ld. Kapp id. m. l. k. 183 és köv. 770 és köv. 11.

dontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik egy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megfűtvezzák. A külföldi rendes tudósítók kivül minden fontosabb esemény felől a szerkesztésnek külön kiküldött és a tájékoztatásnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hírlap” és a cölökra havonként egy beszerget fordít, mint a mennyi szelvélt 10 évről meg egy-egy hírlap egész költségete véte; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesült országunk a sajátjánk. A „Budapesti Hírlap” társaságát a napnak egyik erőssége a mindig gondot fordítva, hogy megmaradon előkelő színvonalán. A naplavoromatok kitűnő szemléltetők szerkesztik s a helyi értesítések ismert leghűségesebb tudósítóira van bízva. Rendőrségi és törvényeszi rovatok külön-külön szerkesztői a fővárosi eseményeit is mindig foglaltban tárgyalják, hogy a „Budapesti Hírlap” helyet hely helyben család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazdaság, birtokok, iparos, kereskedői megalapja mindazt, a mi tájékozásra szükséges. A regényesrovatban csak kiváló írók legjobb műveit közlik. De ezáltal még egy kedves meglepetéssel is szolgálunk olvasóinknak. 1899 január első napján JÓKAI MÓR-tól kezdünk egy új regényt, melyet korszerű írók közölköznek a „Budapesti Hírlap” számára írt Jókai Mór új regényének a címe: **Ki a szívet homokkán hordja, s mint a költő maga mondja, az egy módern ezerégyéji mese.** A regény egyik Jókai ama genialis ravvóelő alkotásának melyek már oly régóta az ő hívós körébe vonták az olvasó közönséget, a Jókait oly mélyre, bátyorvóval tették, a minő soha még magyar író nem volt. A regény eleje Magyarországon, a vége Mekkahban játszódik. Háza egy n. Jókai Mór új regényének kiadását 1899 január 1-én kezdjük meg. Az előfizetők villkről a legedzésrebben postaltalványval eszközölhetők ködtező cím alatt: A „Budapesti Hírlap” kiadóhivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16. szám.

KÖZGAZDASÁG.

Az élelmi szerek hamisítása ellen már a legtöbb európai állam törvényhozási uton intézkedett. Nálunk is a földművelés-ipar és kereskedelmi ministeriumban már régebben foglalkoznak a kérdéssel és utjabban, hogy a börtormelő vidéken erős agitáció indult meg a műbörgyártás eltiltása érdekében, a dolog actualisál vált, a mennyiben a műbörgyártás eltiltásának ügye alighanem kapcsolatba fog hozhatni az élelmi szerek hamisítása elleni intézkedésekkel. Valószínű hogy a kérdés nemsokára törvényjavaslat alakjában fog a nyilvánosság elé kerülni.

Gabona-árak.

Hivatalosan feljegyzettek Pécs szab. királyi város 1888. évi december hó 22-én tartott helyi assarán.

	Őszi	Tavaszi	Őszi	Tavaszi
Buza	6 frt 70 kr.	6 frt 30 kr.	6 frt 70 kr.	6 frt 30 kr.
Kétszeres	5 frt 50 kr.	5 frt 30 kr.	5 frt 50 kr.	5 frt 30 kr.
Rozs	5 frt 40 kr.	5 frt 20 kr.	5 frt 40 kr.	5 frt 20 kr.
Árpa	5 frt 20 kr.	4 frt 90 kr.	5 frt 20 kr.	4 frt 90 kr.
Zab	5 frt 20 kr.	4 frt 90 kr.	5 frt 20 kr.	4 frt 90 kr.
Bökköny	4 frt 60 kr.	4 frt 30 kr.	4 frt 60 kr.	4 frt 30 kr.
Repeze	4 frt 60 kr.	4 frt 30 kr.	4 frt 60 kr.	4 frt 30 kr.
Kukorica	3 frt 60 kr.	2 frt 30 kr.	3 frt 60 kr.	2 frt 30 kr.
Szén	3 frt 60 kr.	2 frt 30 kr.	3 frt 60 kr.	2 frt 30 kr.
Szalma	2 frt 60 kr.	1 frt 60 kr.	2 frt 60 kr.	1 frt 60 kr.

NYILT-TÉR.)*

Bizonylat.

Melyek erejénél hiteselem elismertetik, miszerint Hoppel Lajos pécsi jóhírnevű aranyozó, ki a kalocsai főmegyében szolid munkájáról eléggé ismeretes, mint a ki az aranyozást dícséretes sikerrel végezte az apatini, bezdáni, csákovai, kolluthi, szántóvali templomokban és épen azért a kalocsai főmegyeyi Érseki Hatóság a monostorszegi templom-reményezésre vonatkozó költségvetését utolsó krajcárig helyben hagyta, a monostorszegi templomban az aranyozást és műványozást dícséretesen eszközölte, várakozásunknak tökéletesen megfelelt munkája tartosságáról tíz évi jóállást biztosította, miért is ő, mint lelkiismeretes, jóhírnevű mester, mindenkinek, kit illet, tiszta lelkiülettel ajánlat.

Monostorszeg, 1888. november hó 29-án.

Nagy Béla m. p. plebános

*) Ezen rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 162 §-a értelmében ezen közhírre teszi, hogy a sásdi kir. járásbírósg 2628/188. számú végzése által Traiber A. W. bonyhádi lakos végrehajtójává

iff. Flerhó János szászvári lakos

ellen 108 frt 7 kr. 10 c., eanek 1883. évi jan. hó 1-6 napjától számított 6 százalékos kamattal és addig összesen 50 frt 59 kr. tőkeövelés erejéig elrendelt kiengedett végrehajtó alkalmával bíróság lefoglalt és 300 frt-re becsült 40 múnusz rözsből álló ingóságok nyilvános árverés, en eladatkán.

Mely árverésnek a 3218/1888. sz. kiküldött rendelvézés folytán a helyszínen, vagyis Szászvárotól az alperes lakásán leendő eszközzésre 1888. évi december hó 27-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándekeköz ezennel oly megjelzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérők a becsőron alul is eladatik fognak.

Az előárverező ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108 §-ában megállapított teltelek szerint lesz kifiztetendő.

Kelt Sásd, 1888. évi december hó 12-én.

Schuber Manó,
kir. bírósági végrehajtó

2539

Nincs többé fogfájás! Könnyen vérző beteg és gyulladt foghínt gyógyít és erőit, a fogkövet eltávolítja és közpöndösít megátalítja; a szájbízt azonnal megszűnteti naponta használatalul!

es, sz. k. udvari fogorvos és udv. szállító, va'6di

Dr. POPP világ- Anatherin híri szájbizve

kétszer oly nagy palackokban mint eddig.

Ez az egyik jölég általmaszná

Dr. POPP fogpasztája mely a tozakot folyton egészséges és szép állapotban tartja

Dr. POPP Anatherin fogpasztája mely a legjobb és legfinomabb szor a fogak tisztán tartására és a foghús megerősítésére.

Dr. POPP fogpora ravvó fehérségű fogakat kölcsönöz annakúll, hogy mint más fogporok a fogak zománcát megsértené.

Dr. POPP növényiszappana gyógyipiperiszappan, minden nemű bőrkítések ellen és különösen fűrdőkhöz.

Dr. POPP napraforgó (szappana) (nemglicerin) A Véons legfinomabb és legfinomabb divatpiperiszappanak. A bőrt bár-onyifinomá teszi.

Árak: Anatherin-szájbiz 50 kr. 1 frt és 1 frt 40 kr. Anatherin fogpasztája tőkevelésen 1 frt 22 kr. Aromatikus fogpasztája 35 kr. Fogpor dobozban 6 kr. Növényiszappan 80 kr. Napraforgó szappan 40 kr. Véons szappan 50 kr. E szerk kapatok: Pécsen: Ifi Erreh J. Sipőcz J., Zsigl L. Göbel K. és az igazalmasok győgszertárában. Alt és Böhm, Obetko Zs., Pacher E. kereskedéseikben.

Dr. POPP J. G. udv. fogorvos urnak.

JES Cs. 6. kir. kiz. szabadalmazott Anatherin szájbizvét vegyeszeti tanulmányban a legszorosabb vegyi vizsgálatnak vettem alá, melynek eredménye, hogy:

JES Anatherin-szájbizve kiválólag a legjobb minőségű alkotórészekből áll, melyek egyikük is laidonított szőgyverővel teljes mértékben bírnak és tudományosan tapasztalatok alapján kellő szakszertelennel vannak összehállítva úgy hogy a szájnyelgen használata bármily fogszorító és szájbizveknél általában az igazsághoz köpest bárkinék legmelegebben ajánlható.

Dr. Werner.

a boroszli vegyeszeti intézet igazgatója, gyógyszerész és hités vegyész. 2493

Jó tanács

aranyat ér! E szavak igazságát különösen betegségek esetekben lehet megismerni és ez okból jónnek Richter kiadó intézetéhez a legszívélyesebb köszönetnyilvánítást. „A Betegbarát” című, rajzokkal ellátott kis könyv elküldéséről. Mint a szerkesztésben meggyőzően hoztatott értesítései bizonyítják, a benne foglalt tanácsok követeke által meg oly betegnek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben húszvezes tapasztalat eredményei vannak lefelve megérdemli a legkomolyabb figyelmelvet mind ten beteg részéről, barni bajtan is szenvedjen. Ki e bőséges könyvet megszerezni óhajtja az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven. Egy betegbarátot” és pontos címet s ezmeze a levelező lapot Richter kiadó-intézetéhez Lipcseben. A megküldés ingyen történik.

Alulírottak egy körjegyzői segédre

van szükségem. Havi fizetés 10 frt és teljes ellátás -- mosás és ágyneműn kívül.

A kellő szakképzésűségű egyének felkértenek, alulírtok címeznél leveleiket okmányalkalú felszerelve, 1889. január 1-ig.

Baranyavár, 1888. dec. 18.

Jánosy
körjegyző.

Hirdetmény.

B-Sellyén egy, a piac-téren levő

bolthelyiség

lakással együtt jövő év márczius hó 1-től bérbe adandó.

B'vébb felvilágosítást ad

Özv. Jófejű Jánosné
2533 B-Sellye.

Méltóságos Főispán Ur!

Tekintetes közgyűlés!

Engedjék meg, hogy én is fölszólaljak, ámbátor sem városi, sem megyei, sem semmi néven nevezhető aya nem vagyok; de mert a meztelábos fölszólalásra följogosít az a mándátum, melyet a saját szabadság ad: bátorodom indítványomat a következőkben előterjeszteni.

Ha már nem építünk színházat, építsünk viccházat.

Ehhez már meg van a hely, a terv és költségvetés; csak a pénz hiányzik.

S a mint szokás-mondás: ez a legkevesebb! Nem kell se adómelés, se kölcsön; az adómeléssel az én adóm is emelkednék s a kölcsönt vissza kellene adni.

Építsük meg a **viccházat** közadakozás útján! Adjon mindenkinek tehetsége szerint, vagy egész évré 6 frtot, vagy fel évré 3 frtot, vagy egy negyedrre 1 frt 50 krt. Ajánlom indítványomat szíves elfogadásra.

VERÉB JANKÓ

mezétlábos virilista és szab. kir. dudás.

Olesó magyar díszmunkák
A magyar irodalom remekelt
Ifjúsági iratok
 Képes mesekönyvek

Dalossággyűjtemények
A Robinsonok különféle kiadásai

Utazási munkák illusztrálva
A legkedveltebb elbeszélők munkái
 Jokai Mikszáth, Baksai Áhrány, Tolnai Vértessl
 Arnold, Bródy Sándor, Petefi István stb.
 regényei és elbeszélései.

Versesgyűjtemények
 Az illem könyvtára

A szerelemre vonatkozó összes speciális művek
 Népszerű orvosi könyvek

Díszes és olesó kiadásban, részben leszállított áron kaphatók és megrendelhetők:

Grünbaum Ármín könyvkereskedésében
 Muzeum-körút 15. sz. BUDAPESTEN.

Az összes könyvek legyzekét ingyen és bérmentve megküldi a czég. Öt forintot föllli megrendelésnél postaköltség nem számítatik

Kérdézőkösökre azonnal válaszol — Régi és etemesen leszállított könyveket kívánatra szintén szállít utárvétel után vagy az összeg előre való beiktudásával

Grünbaum Ármín
 könyvkereskedése
 Muzeum-körút 15. sz. Budapestén.

Fekete selyemszöveteket 30 krtól 11.40
 futig méterenkint (körülbelül 150 minőségben) szállít kézz ruhákban és dronkint vámmmentesen Henneberg G. (es kir. udvari szállító) gyári raktára Zürichben. Műtárk postafordultra, levelek 10 krba kerülnek.

Máriacelli gyomorsöppek

Különd hatású szer a gyomor minden betegségekben.

Kapható minden gyógyszerárban.

Öväs: A valódi máriacelli gyomorsöppeket csak hamisítják és utánozzák. A valódiság jeléül minden üvegnek pilos, a fönti védjeggyel ellátott borékba kell gyöngyöve lennie és a miniben üveghez mellékelik használati utasításon meg kell jegyezze lenni, hogy készítésen tettek Henrik könyvnyomdájában Magyarországon.

Valódi minőségben kapható Pécssett ifj. Erreth János, Göbel Kálmán, az Irgalmassrendnek, Sipőcz István, Zsiga László gyógyszerárban, Barcsón Kóint Sándor gyógyszerárban. — Mohács-on Luszter Viktor, B.-Mágoos Szép Géza. — Pécs-váradon Dvorsky Béla. — Siklóson Rónay Ferenc és Petrasch. — Sásdon Keller János. — Szilgyetváron Salamon Gyula és Visy Sándor. — Szászváron Baltha László. — Villányon Csathó Gyula. — Vaiszlón Horváth Imre gyógyszerárban.

Több mint ötven éven át. a bőr ápolására

Általábanos közkezdeltásgnek és jónak bizonyult

Lohse-féle Eau de Lys, egyedüli szer szepölő ellen; biztosan eltávolít minden bőrszennyeget, sárga foltokat, pattanásokat, részfoltokat, az aratot, kézet, kart és kezeket hófehérre teszi, és azoknak öde, egészséges színt kölcsönöz. Eredeti üvegben használtatni utasítással együtt 4 l frt 40 kr és 2 l frt 70.

Lohse-féle Liliom tej-szappan, tisztánál és finom voltánál fogva legkínzóbb szappan, nagy zsírtartalmánál fogva pediga bőrt simává teszi és puhán tartja. Drábia 60 kr., gazdagon illattarerezo 1 frt.

Lohse-féle liliom hölgypor ugy napnapi és finom voltánál fogva legkínzóbb szappan, nagy zsírtartalmánál fogva pediga bőrt simává teszi és puhán tartja. Drábia 60 kr., gazdagon illattarerezo 1 frt.

Kaphatók az egész Osztrák-Magyar monarchia minden előkelőbb gyógyszerárban és piere kereskedésben.

Lohse Gusztáv
 Berlin, Jäger-Strasse 46.

Fürdő-megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, miszerint saját telkemen (siklósi orszagut 40. sz. a.) ujonnan fölépített

„Ferencz József“ gőz-, zuhany- és kádfürdömet

hétfőn, f. hó 17-én megnyitottam.

Nem kiméltém semmi költséget, sem fáradságot, hogy fürdőtüzetem a jelenkor igényeinek úgy a közegészség, mint kényelem tekintetében teljesen megfeleljen, miért is

kényelmes gőz-, lég- és kádfürdőről gondoskodtam, melyekben 25 zuhanyt alkalmaztam.

Ezenkívül megemlitem, miszerint a meleg- és hideg-medencék naponként újra töltetnek, tehát folyton friss vízzel vannak ellátva. Fürdő-intézetemmel kapcsolatban csinosan berendezett olvasó-, illetőleg pihenő-termet rendeztem be, mely a n. é. fürdő közönség rendelkezésére áll.

Midőn midézeket a n. é. közönség becses tudomására hozom, kérem pártfogását és tömeges látogatását.

Kiváló tisztelettel

PINTÉR JÓZSEF,
 a „Ferencz József“ fürdőintézet tulajdonosa.

F ü r d ő - á r a k !

1 gőzfürdőjegy 60 kr.	1 katonajegy 40 kr.	1 kádfürdőjegy 2 személyre 90 kr.
25 10 frt.	1 kádfürdőjegy 1 személyre 60 kr.	1 katonajegy 40 kr.

Ezen árak törülköző kendő és lepedővel tartotnak.

A gőzfürdő nyitva van: Férfiaknak: reggel 7 órától 12-ig. — Nőknek: délután 2 órától 5-ig.

Kádfürdők: reggel 7 óráto 12-ig, délután 2-től 7-ig.

SCHONWALD IMRE

óras és ékszerész Pécssett.

Főúzet Király (fő)-u'ca, a Hattyu-épületben. — Műhely Király (fő)-utca 38. sz. Mestrts-féle ház

Van szerencsém a t. cz. közönség becses figyelmét dúsan berendezett, jól szabályozott

arany- és ezüst-óra, valamint **ékszer, arany- és ezüstáru raktáramra** felhívni, különösen kérem a most ujonnan készített

XV. és XVI. Lajos korabeli ezüst dísztárgyakat

megtekinteni, a melyek elegáns kivitelők, célszerűségök és olesó árúknál fogva, legalkalmasabb menyegzői ajándékoknak ajánlhatók. — A tárgyak jó minőségük és valódiságuk bizonyítására, a nagy. kir. fémjelző hivatal által vannak megvizsgálva és annak fémjelével ellátva.

Kivonat az árjegyzékből:

1 dupla köpeny horgony Remontoir óra 15 frt — kr.	1 női ar. dpl. köpeny óra kristály üveggel 24 frt — kr.	1 lóga minden negye lórátt öt és ismételő művel elegáns dío vagy tölgyfa szekrényben 150 cm. hosszú 35 frt — kr.
1 dupla köpeny henger (Talia) orosz zománc óra 18 frt — kr.	1 uri arany óra 21-főtől egész 300-letig.	Valódi ezüst gyerm. evőszerek 5.50
1 dupla köpeny horgony (ancor) orosz zománc óra legdíszesebb kivitelben 24 frt — kr.	1 legjobb ang. ébroszt óra 4 frt 70 kr.	Legcsinosabb női ar. lánc 24. —
1 női arany Remontoir óra kristály üveggel 17 frt — kr.	1 8 nap járó óra 4 frt 60 kr.	" " gyűrű 7. —
	1 óra óra 14 nap járó, csinos szekerényben 12 frt — kr.	" " val. gyntal 14. —
	1 lóga óra 14 nap járó, 16 frt — kr.	" fálb. " 18. —
		Uri arany gyűrű 10. —

Óra-üvegek 10—15 kr; órarugók, a legjobb minőségűtek, az órába téve 60 kr.

A legkényesebb órák, arany- és ezüst-tárgyak javítása nálam gyorsan és legjobban készítettik.

Régi ékszerék és drágakőfoglalatok átalakítása a legújabb divat szerint nálam legcsinosabban készítettik.

Miután csakis jó minőségű órákat tartok raktáron, és a javításokat lelkiismeretes, pontosan készítem, ennél fogva minden tőlem eladott vagy javított óráért 5 évig jótállok.

Az eredeti SINGER-varrógépek

családi használatra úgy, mint minden ipari célra mint a legjobb varrógépek vannak elismervé. Igen könnyen kezelhetők, a legtekélyesebb segédkészülékekkel vannak ellátva, a legnagyobb tartóssággal bírnak, igen sebesen és biztosan dolgoznak és a legfinomabb, valamint a legvastagabb szövetek földolgozására egyaránt alkalmasak.

A folytonos tökélyesbítések és új találmányok, melyek az eredeti Singer varrógépeknél alkalmaztattak, azokat a világ legtekélyesebb varrógépeivé teszik; a magas-karu Imp-oved (karikahajós) varrógép minden eddigi rendszert fölülmúlt.

Több mint 8 millió eredeti Singer-varrógép van használatban; több mint 300 elsőrendű érmmel kitüntetve.

Az eredeti Singer varrógép a leghasznosabb eszköz, maradó értékkel bír és ennél fogva a

leghasznosabb karácsonyi ajándék.

NEIDLINGER G.

Szchenyitér, Cséby-féle ház, a „Nemzeti kávéház” mellett.

1616

1617/188. Árverési hirdmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Baranya-megye gyámjenzára végrehajthatóknak

Kratz András gerényesi lakós végrehajtást szenvedő elleni 109 frt tökélyvetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék (a sádsi kir. bíróság) területén levő Gerényesen fekvő, a gerényesi 5. sz. telekkönyvben felvett 1/4 telekre az árverést 665 frtban ezenen megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi január hó 15-ik napján d. e. 10 órákor Gerényesen a község házánal megtartható nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladhatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsúrának 10 százalékát, vagyis 66 forint 50 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécsen, 1888. évi október hó 19. napján, a pécsi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság.

2586

1539

Bogyay Pongrac
kir. törzseki bíró.

Tüzelő fát
a legjutányosabb árért szállít a téli időnyre
SPITZER ADÁM
Haltér.
Elárúsító helyek: Simon János a Kistéren és Mautner M. üzletében Ferenciek utcájában. 2499

Január 1-vel új előfizetést nyitunk a

XIX. évf. „MERCUR” XIX. évf.

hiiteles sorsolási tudósítóra.

A „MERCUR” az összes bel- és külföldi sorsjegyek, záloglevelek, előbb-ségek, kötvények, részvények stb teljes, pontos és könnyen áttekinthető sorsolási jegyzékét közli.

A „MERCUR” bönányi részében az európai pénzpiac általános helyzetét illető cikkeket ta. alanz, valamint minden a nemzetgazdaság, kereskedelem és közlekedésügy terén előforduló tudnivalókat illető híreket és közleményeket.

A „MERCUR” havonként 2-3-szor, nyomban minden fontosabb hazas után jelenik meg magyar és német szövegben.

Minden évi előzető ingyen kapja a „Mercur” sorsolási évkönyvet 1889. évre,

mely az összes 1888. év végéig kihúzott és még be nem váltott sorsjegyek jegyzékét tartalmazza. Ingyen adják továbbá az

általános sorsolási naptárt 1889. évre,

mely az összes európai sorsjegyek pontos huzási naptárát tartalmazza.

Ezen óriási anyaga dacára a lap előfizetési ára

egész évre csak 2 frt

bürtmentes postai számlával együtt. — Pécs előfizetés fél évre 1 frt. — Mutatványosok ingyen.

A „Mercur” kiadóhivatala Budapest, Dorottya-utca 12.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legtekélyesebbnek elismert mérlegszerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegék százasod rendszerűek, rendkívüli érzékenyek és tolosúlyval vannak ellátva

Tartósság, pentosság és könnyű kezelésüknei fogva az összes világkiallítás on első díjat n ert leg-kütnöb mérelegék.

A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított tízedes mérlegék áránál nem magasabbak a hit-telcsítés, csomagolás és vasútra való feladás költségei befoglalatának. Gazda-ági szék- és szák-mérlegek, valamint mérlegmérlegek a legtekélyesebb mérleg-szerkezetek. Gyártásuk állami felügyelet alatt a!

Cim: Oszt-magyar Fairbank társaság mérleg- és gépgyára John Block vezér-igazgató Budapest, Andrássy-ut 23.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Újpest, K.-Mogyer.

Felhívás.

A „Pécsi kölcsönös segélyző-egylet”

helybenhagyott alapszabályainak értelmében 6 tól 6 évig tartó évtársulatokból alakulva, hogy a kitűzött szép célnak megfelelőleg szakadatlanul fennállhasson, minden év kezdetével új tarsulatoknak alakulása szükséges.

Mintohogy azonban egy-egy évtársulat megalakulásához legalább 200 tőrszabót aláírása kívántatik, annál fogva a jövő évi tarsulat megalakulhatása végett a mai naptól kezdve, az aláírási ív a tarsulat helyiségeiben — Pécsen, Király utca 23. sz. alatt, az egylet saját hazában — nyitva alland.

Mindazok tehát, kik az új tarsulathoz beletenni és az egylet közhasznu céljait hozzájárulásukkal támogatni szándékoznak, ezzel tisztelettel felhívattuk, miszerint 1889 évi január 12-ig a kijelölt helyen 1 részlet után 1 frt beíratási díj letétele mellett a délelőtti hivatalos órákban jelentkezni szükségesjenek, ahol kívánatra az alapszabályok is megkaphatók.

Tudomásra hozatik egyttal, hogy az igazgatóság 1888. évi november hó 9-én hozott határozata folytán a tarsulatok tőrszabetei — a beíratási díjon kívül — 6 évi időtartamra részletenkint járó 156 frt helyett — 138 frttal egyszerre is lefizethetők.

Egyébiránt bármely felvilágosítás-al az igazgatóság mindenkor készséggel szolgál.

Kelt Pécsen, 1888. november hó 9-én tartott igazgatósági ülésből.

Kindl József
vezérigazgató.

Első pécsi temetkezési intézet „Kegyelet”

Ó-posta-utca 22-dik szám,

elvallalja a temetkezésék rendezését

a tulajdonát képező, francia minta szerint épített díszes logmentes üveg-és nyitott halottas kocsijában, itt helyben és vidékre, Jászósa us legszébb kivitelben.

Díszes ravatalozások felállítását minden osztályhoz.

A halottak szállítását minden irányban Raktár óra- és fakoporsókból, szemfedők, sírkoszorúk, fűrés és női halottas ruhákból. A pontos kivitelről az intézet alulírott tulajdonosai kezeskednek:

Hoffmann Károly, Edhoffer Ferenc, Hártl Ferenc, Szigrizst Janos, Kindl Ferenc, Lauber Rez-ó.

2052

GINDL ALAJOS, rendező.